CIVIC ACTION TEAMS

Nepal Coronavirus CivActs Campaign

अंक #३६

१।३।२०७७

Coronavirus CivActs Campaign (CCC) सँ सरकार, सञ्चार माध्यम, संघसंस्था आ आम नागरिक बिचक सूचनाके दुरी कम कएक देशभैरसं संकलन कएलगेल हल्ला, नागरिकक जिज्ञासा आ प्रश्नसभ संकलन कए तथ्य पत्ता लगाएक आम नागरिकके सूचित करैत अछि । एहिसं आम नागरिकक आवश्यकताके पहिचान करवाक साथे हल्लासभहक कोनो नकारात्मक असर पहुचावस पहिलेहि सान्दर्भिक तथ्य आम नागरिक सभमे प्रवाह कए जोखिम न्युनिकरण करैत अछि ।

नेपाली नागरिकके स्वदेश आब सहजिकरण करला संघिय सरकारके ई मन्त्रीसभ प्रदेश सरकारसंगे समन्वय करहल अछि

कर्णाली प्रदेश:
शक्ति बहादुर बस्नेत
मन्त्री, बन तथा वातावरण
०१४२११५९९/४२११५६७

गण्डकी प्रदेश:
पद्मा कुमारी अर्याल
मन्त्री, भूमिव्यवस्था, सहकारी तथा गरिबी निवारण मन्त्रालय
०१४२११६६६/४२११६६६

बागमती प्रदेश:
पार्वत गुरुङ
मन्त्री, महिला बालबालिका तथा जेष्ठ नागरिक
०१४२००२७५/४२०००८२

सुदुरपश्चिम प्रदेश:
बिना मगर
मन्त्री, खानेपानी
०१ ४२११२९८/४२११६९३

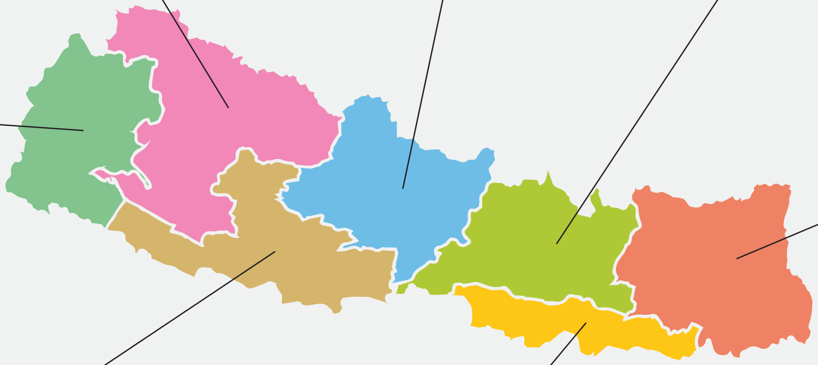

प्रदेश नं. १:
वसन्त कुमार नेम्बाङ,
मन्त्री, भौतिक पूर्वाधार तथा सामाजिक सुरक्षा
०१४२११७३२/४२११९३१

प्रदेश नं. ५:
वर्षमान पुन
मन्त्री, उर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाई
०१४२११५०२/४२११५१६

प्रदेश नं. २:
रामेश्वर राय यादव
मन्त्री, श्रम रोजगार तथा सामाजिक सुरक्षा
०१४२००४७६/४२११७९१

स्रोत: https://drive.google.com/file/d/1ltgut4gpGkUZi-N5DYsejCG6W23y1TI9/view

नेपाल अपडेट

कोरोना सँ निक भेल आदमीके एम्बुलेन्समे राखैत ।

तस्बिर: केशवराज पौडेल

परिक्षण

पिसिआर परिक्षण: १,३८,६८३

पोजेटिभ: ६,२११

उपचाररत: ५,१५१

मृत्यु : १९

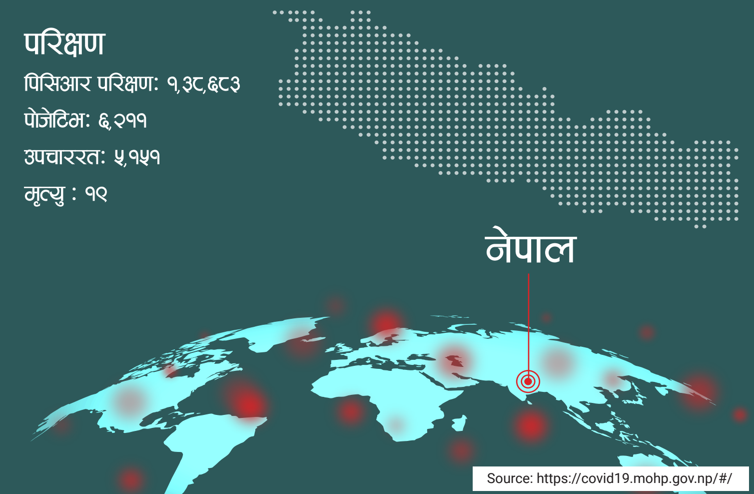

Source: https://covid19.mohp.gov.np/#/

accountabilitylab NEPAL

हल्ला र तथ्य

लक्षण नै देखाएल कोभिड - १९ के बिमारी सँ संक्रमण नै फैलत से कहैत अछि ।

कोभिड - १९ मुख्यत: खोकी आ बुखार तथा थकान जेहन आरो लक्षण देखाएल आदमीसभ सँ बाहर निकलल श्वासप्रश्वास सँ फैलैत अछि । प्राय कोभिड - १९ सँ संक्रमितसभके शुरुवाती चरणमे हल्का लक्षणके मात्रे महसुस करैत अछि । जै आदमीके हल्का खोकी लागल छै आ बिमारी महसुस नै कनेै छै तेहन आदमीसभके सेहो भाईरस लागके सम्भावना रहैछै । किछ रिपोर्टसभमे लक्षण नै देखाएल संक्रमित सँ सेहो संक्रमण फैलत कहैत अछि लेकिन केहन अवस्थामे ई फैलेछ छै तै सम्बन्धमे अखनो पता नै लागल छै । अई विषयमे विस्तृत रुपमे विश्व स्वास्थ्य संगठन अनुसन्धान करहल अछि ।

स्रोत: https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019/

कोनो जिलामे संक्रमितके संख्या बढ्लै त फेर लकडाउन हेतै कहादन । कतेके संख्यामे बढलापर तेहन नियम लागु हेतै स्पष्ट जानकारी नै भेल ।

एक जिल्लामे संक्रमितके संख्या ५० कोई भेलातक कोभिड - १९ के महामारी आ व्यवस्थित बन्दा बन्दीमे जनस्वास्थ्यके मापदण्ड २०७७ मे उल्लिखित सुरक्षाके उपायसभ पालना कलक पेशा व्यवसाय सञ्चालन कर कहने छै । ५१ सँ २०० कोईतक संक्रमितके संख्या भेलातक ओई मापदण्डमे उल्लिखित सुरक्षा उपायसभ अनुसरण कलक तोकल समय आ काज अवधि भितर मात्रे पेशा व्यवसाय सञ्चालन कर आ २०० कोई सँ बेसी संक्रमितके संख्या भेलामे पूर्ण बन्दाबन्दी कर कहने छै ।

स्रोत: https://drive.google.com/file/d/1-plSOtgWXVRfH5bZTmZmPxvxNQFssQMh/view

एक जिलासँ दोसर जिला प्रवेश करके लेल अनुमति लेबकालमे प्रशासन आब कोभिड - १९ के परिक्षण करयाल रिपोर्ट मागैत छै कहादन ।

कोनो भी आदमी बाहर जायलगलापर या यात्रा करलापर संक्रमणके जोखिम रहबे करै छै । लेकिन एना कहैत रहलापर परिक्षण कराईएक आब परत से बात स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयके निर्देशिकामे व्यवस्था नै कएलगेल छै । तै दुवारे निर्देशिकामे कएलगेल व्यवस्था बाहेक कोई केकरो भी परिक्षण नै कर कराब सम्बन्धित स्वास्थ्यकर्मी, स्वास्थ्य संस्था, प्रयोगशाला आ सरोकारवाला सबके मन्त्रालय आग्रह करने छै ।

स्रोत: https://www.facebook.com/watch/?v=2976767979086160

काठमाण्डौ उपत्यकामे नीजि सवारी चल देबै सेहो कहने अछि । जोर बिजोर सेहो कहने अछि । वास्तवमे के, कहिया आ केना चलाब पाओत ?

निजी दू पहियावला सवारीमे एककोई मात्रे चढ पेतै आ निजी चाईर पहियावला सवारी साधनमे चालक सहित ३ कोई चढ पायत । अईके लेल जोर बिजोर प्रणाली लागु करलगेल छै । जै अनुसार जोर गतेके दिन जोर नम्बर आ बिजोर गतेके दिन बिजोर नंबरके निजी सवारी साधन चलाब पाबके व्यवस्था कएलगेल छै । लेकिन पास लेने सवारी साधनके हकमे मुदा जोर बिजोर प्रणाली लागु नै हेतै ।

स्रोत: https://traffic.nepalpolice.gov.np/

WhatsApp मार्फत हमरासभके विषयमे नियमित ताजा जानकारी पाब

१. आहाके कन्ट्याक्ट लिस्टमे +2760806146 एड करु
२. उपरका कन्ट्याक्ट नम्बरमे Nepal लिखक म्यासेज पठाउ

COVID-19

को बारेमा बुझ्न नि:शुल्क हटलाईन

viamo द्वारा प्रस्तुत

कोभिड - १९ सम्बन्धि मंगानियेमे जानकारी लेबके लेल आहाके NTC सिमकार्ड सँ ३२१०० मे डायल करु

accountabilitylab NEPAL

Open Migration

मुख्य गन्तव्य राष्ट्रमा रहेका नेपाली कामदार

देश	नेपाली	संक्रमित	नेपाली संक्रमित	मृत्यु भएका नेपाली
साउदी अरब	३,३४,४५१ नेपाली	१,३२,०४८ संक्रमित	१,५०० नेपाली संक्रमित	९ मृत्यु भएका नेपाली
कुवेत	७१,१९३ नेपाली	३६,४३१ संक्रमित	६५० नेपाली संक्रमित	३ मृत्यु भएक नेपाली
बहराईन	२६,००० नेपाली	१८,५४४ संक्रमित	४४० नेपाली संक्रमित	३ मृत्यु भएका नेपाली
कतार	४,०६,९१७ नेपाली	८०,८७६ संक्रमित	१०,००० नेपाली संक्रमित	४ मृत्यु भएका नेपाली
युएई	२,२४,९०५ नेपाली	४२,२९४ संक्रमित	१,६०० नेपाली संक्रमित	१९ मृत्यु भएका नेपाली
ओमान	१७,०५७ नेपाली	२४,५२४		
मलेसिया	५,००,००० नेपाली	८,४९४ संक्रमित	८९ नेपाली संक्रमित	
दक्षिण कोरिया	३८,८६२ नेपाली	१२,१२१ संक्रमित		

- गन्तव्य राष्ट्रमा संक्रमित नेपाली
- गन्तव्य राष्ट्रमा नेपाली जनसंख्या
- गन्तव्य राष्ट्रमा संक्रमित जनसंख्या
- गन्तव्य राष्ट्रमा मृत्यु भएका नेपाली

स्रोत: https://coronavirus.jhu.edu/map.html
https://www.covid19.nrna.org.np/
https://publications.iom.int/system/files/pdf/mp_nepal_2019.pdf

ShramikSanjal

सरकारद्वारा बहुतो देशमे रहल नेपाली नागरिकके स्वदेश फिर्ता कराबके काज शुरु केने अछि । कुवेतमे आम माफी पौने करिब २८०० नेपाली कामदार बाहेक आरो देशमे भेल कामदारसभके हवाई खर्च लगाएत आरो सब खर्च ओकरा अपने कर परत ।

अहि सन्दर्भमे सरकारद्वारा बहुतो देशसँ नेपालतक आबके लेल हवाई भाडादर तोकलक अछि । देलगेल भाडादर २ बेरतक समायोजन कलक निकालगेल अन्तिम भाडादर छै ।

कामदारसभ आबवला प्रमुख देश आ तोकलगेल भाडादर			
मलेसिया - काठमाडण्डौ	३७२ डलर	साउदीको जेद्दा - काठमाडण्डौ	५९० डलर
कतारको दोहा - काठमाडण्डौ	३९२ डलर	ओमान - काठमाडण्डौ	३६८ डलर
दुबई - काठमाडण्डौ :	३६० डलर	बहराइन - काठमाडण्डौ	३९२ डलर
साउदीको दमाम - काठमाडण्डौ	४३० डलर	कुवेत - काठमाडण्डौ	४१० डलर
साउदीको रियाद - काठमाडण्डौ	४६५ डलर		

$ फलो द मनी – खर्चको अर्थ

संघिय सरकार

जम्मा

तिन पटक गरेर नेपाल सरकार अर्थ मन्त्रालय मार्फत छुट्याईएको

करिब १ अर्ब ४८ करोड

कोरोना भाईरस जोखिम नियन्त्रण, रोकथाम तथा नियन्त्रण कोषमा जम्मा

करिब २ अर्ब २६ करोड

दाता

ए.डि.बि.
करिव ३० अर्व ३३ करोड

विश्व बैंक
करिव ३ करोड ४८ लाख

आई.एम.एफ.
करिव १५ अर्व ८८ करोड

युरोपियन युनियन
करिव ९ अर्व ९४ करोड

खर्च

कोरोना भाईरस विरुद्धका गतिविधिमा नेपाल सरकारले गरेको खर्च स्वास्थ्य मन्त्रालयलाई निकासा

करिब ४ अर्ब १० करोड

रक्षा मन्त्रालय मार्फत कोरोना रोकथाम र नियन्त्रणका लागि चाहिने स्वास्थ्य उपकरण खरिदको लागि

२ अर्ब ३४ करोड निकासा

प्रदेश सरकार

प्रदेश	प्रदेश १	प्रदेश २	बागमती प्रदेश	गण्डकी प्रदेश	प्रदेश ५	कर्णाली प्रदेश	सुदुरपश्चिम प्रदेश
जम्मा रकम	करिब २९.४ करोड	करिब २६.६ करोड	करिब ४२.९ करोड	करिब १८.३ करोड	करिब १५.६ करोड	करिब २५.४ करोड	करिब ४२.५ करोड
खर्च गरिएको रकम	करिब १९.३ करोड	करिब १३.४ करोड	करिब १३.६ करोड	करिब १५.४ करोड	करिब ७.७९ करोड	करिब २३.९ करोड	करिब ३६.४ करोड

कोरोना भाईरस नियन्त्रणके लेल कएलगेल खर्च सम्बन्धी सरकारद्वारा देलगेल जानकारीमे भिन्नता

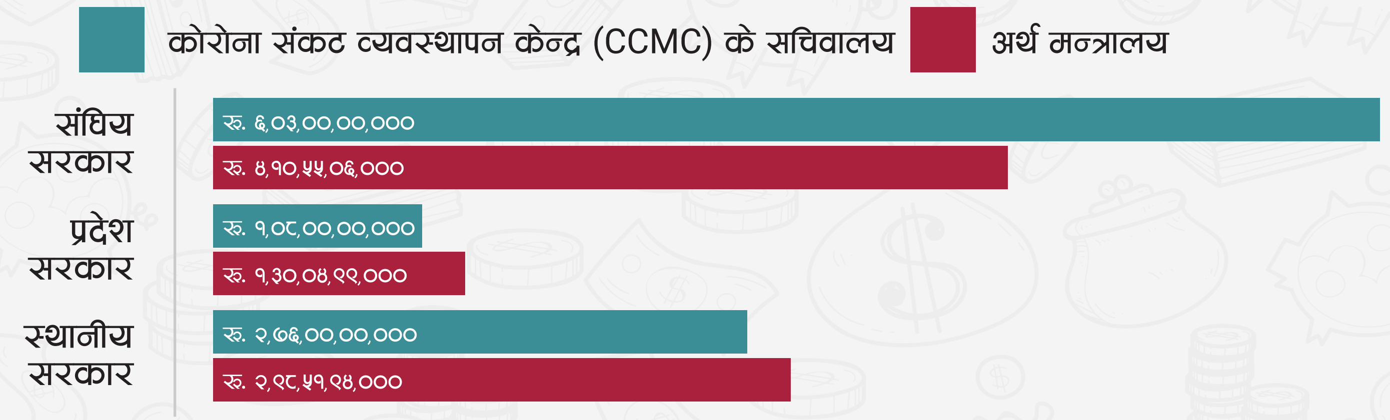

सरकारद्वारा अई सँ पहिले सार्वजनिक कएलगेल कोरोना भाईरस सम्बन्धी खर्चके विवरण आ अखन सार्वजनिक कएलगेल विवरणमे भिन्नता देखलगेल छै । अर्थ मन्त्रालयद्वारा सार्वजनिक कएलगेल जम्मा ८ अर्ब ३९ करोड खर्च भेल सार्वजनिक करैत रहलापर, अई सँ पहिले कोरोना संकट व्यवस्थापन केन्द्र (CCMC) के सचिवालय सँ जम्मा ९ अर्ब ८७ करोड खर्च केने सार्वजनिक केने छलै । जत संघिय सरकारद्वारा कएलगेल खर्च प्रधानमन्त्री कोरोना कोषमे सँ सेहो भेल भसकैत अछि । तथापी ई असम्भव जेना छै । पहिले आ अखनके विवरण देखलापर प्रदेश तह आ स्थानीय तहमे भेल खर्चमे सेहो एकरुपता नै देखाईत छै । दूनू श्रोतके तुलना करबै त, प्रदेशमे १७% आ स्थानीय तहके खर्च विवरणमे ८% फरक परल देखाईत अछि । अई सँ वास्तविक खर्च सार्वजनिक करके सवालमे सरकारके पर्याप्त तैयारी नै पुगल देखाबैत अछि । एना देखलापर सरकारद्वारा खर्च सार्वजनिक केने दूनू मितिके अन्तरमे प्रदेश सरकार आ स्थानीय सरकारद्वारा जम्मा ४४ करोड खर्च केने देखाईछ अछि जे असम्भव जेहन छै ।

Follow the Money

प्रदेश स्तरके कोरोना रोकथाम, नियन्त्रण तथा उपचारकोषमे भेल रकमके ताजा अवस्था

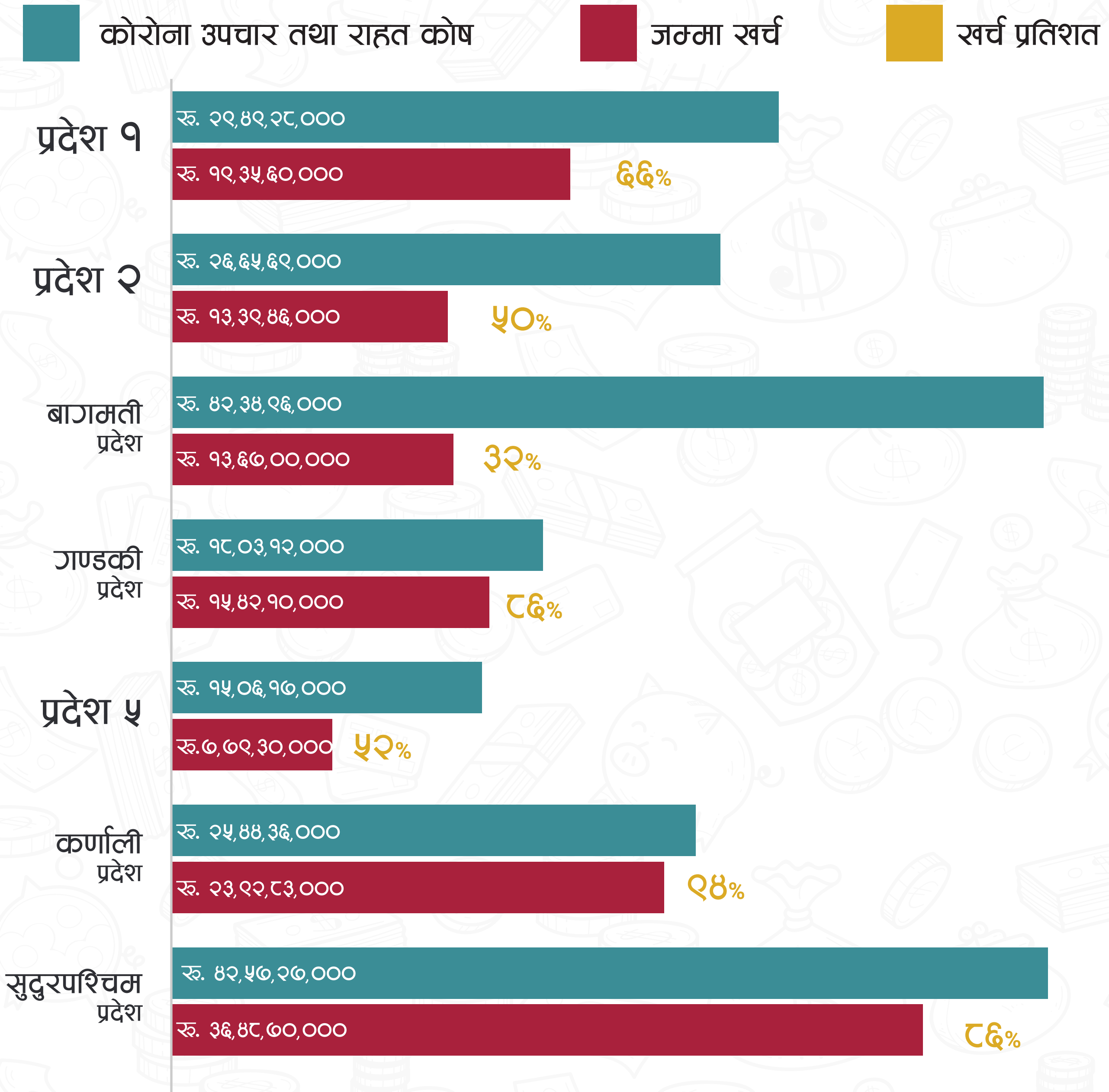

लकडाउन शुरु भेलाके ८० दिनमे एलापर कोभिड - १९ सँ संक्रमितके संख्या अनुमान करल गेल सँ बहुते सँ बढ्ल छै । अखन संक्रमितके संख्या ५३३५ आ क्वारेन्टिनमे रहिरलके संख्या बढ़ैत गेला सँ उपलब्ध क्वारेन्टिनके क्षमताके आधार मानबै त करिब ६६% भईर गेल छै । तहिना कल्क स्थानीय तहसंगे भेल सम्पूर्ण रकमके ६२% रकम खर्च भगेल छै । कर्णाली प्रदेश आ सुदुरपश्चिम प्रदेश त लगभग ८५% रकम खर्च कचुकल अछि, लेकिन ओत नयाँ संक्रमितके संख्या बढ्के क्रममे छै । आरो प्रदेशके तुलनामे ई दू प्रदेशके बेडके संख्या बढायब या संक्रमणके दरके घटायव से चुनौती छै ।

नोटः हमरासभके उद्देश्य सरकारद्वारा कयलगेल बढिया काज आ छुट्याओलगेल बजेटके विषयमे सबके जानकारी होई आ तेकरबाद अई विषयमे नागरिक आ आरो सरोकारवालाके बीचमे बातचित भल्क सरकारके पर्याप्त पृष्ठपोषण प्राप्त होई से अछि । एत प्रस्तुत विवरण पूर्ण नै छै । उपलब्ध माध्यमसँ संग्रह कल्क राखलगेल अछि । आरो सही तथ्यांक संकलन कल्क परिमार्जन करैत जायब । अईमे सबकोईके सहयोग क देब लेल आग्रह करैत छी ।

accountabilitylab NEPAL

कोभिड - १९ आ खाद्य सुरक्षा

अखनके कोरोना महामारी सँ निमन्त्रित बहुते चूनौतीमे सँ खाद्य सुरक्षा प्रमुख छै । संकटमे सबकोईके जुटाबवला प्रमुख वस्तु खाद्यान्न छै । लेकिन क्षणिक समयके लेल खाद्यान्नके जोगार केनाईके खाद्य सुरक्षा कह नै मिलत । FAO के अनुसार, "खाद्य सुरक्षाके सुनिश्चितता तखन होईत छै, जखन हरेक नागरिकके लेल भौतिक आ आर्थिक रुपमे जरुरत परल समयमे स्वस्थ्य जिवनके लेल पर्याप्त, शुद्ध आ पोषण युक्त खानाके सहज उपलब्धता होईछै ।"
एत वर्तमान सन्दर्भ आ खाद्य सुरक्षाके ४ प्रमुख आयामके चर्चा केनाई मनासिव छै ।

१. खाद्य उपलब्धता

ई मुख्यत: आन्तरिक उत्पादन, खाद्य मौजदात आ खाद्य आयातपर निर्भर रहैछै । अध्ययन सँ नेपालके कूल भूभागके करिब २१% भूभागमे कृषि खेती भरहल देखाबैत अछि । अखनके अवस्थामे प्राय: होटेल व्यवसाय बन्द अवस्थामे रहल आ खपत कम होबके साथे आन्तरिक उत्पादन बेसी भेला सँ आम नागरिकके सहजे खाद्यान्न उपलब्ध भरहल देखाईछ अछि । अईसँ किछ हदतक खाद्यान्नके गुणस्तरियताके सेहो सुनिश्चित केने छै । खाद्य आयातमे सेहो कमी नै एला सँ पर्याप्त मौजदात रहल आँकडा उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालयके अद्यावधिक मौजदात सँ देखाईत अछि । लेकिन यातायात ठप्प जेहन रहला सँ विकट ठाममे अखनो पर्याप्त खाद्यान्न पुग नै सकल अछि ।

२. पहुँच

सरकार राहत वितरणके प्याकेज अनलक लेकिन, खाद्यान्न गुणस्तर नै छै कहि शिकायत आबि रहल छै । तैपर सँ वितरणमे सेहो भेदभाव भेलै कहि बात आईब रहल छै । ई लकडाउनके समयमे आयस्रोत नै छै । बाहरसँ रेमिट्यान्स अबै नै छै । विदेश सँ आएल युवासभ क्वारेन्टिनमे बैसल अछि ।अई सँ आदमीके क्रय शक्ति सेहो घटल अछि । किनक खाय सकके क्षमतामे कमी एलाके बाद खाद्य उपलब्धता भेलाके बादो किनक खाय सकके अवस्था नै छै ।

३. उपयोग

खाद्यान्नके उपभोग करैतकाल खाद्य सचेतना भेनाई जरुरी छै । खानाके पर्याप्त उपलब्धता होईतो यदि उ गुणस्तरीय नै भेल त ऊ अर्थहिन होईछै । गुणस्तर आ सुरक्षा ओतबे अपरिहार्य छै । लेकिन अखनके मुद्दा कहबै त आदमीके दू छाक खाना खाय पाब परत । तेकर सुनिश्चितता कर सरकारद्वारा राहतके लेल खायवला सामान त देलक लेकिन गुणस्तर नै भेलै । लेकिन, अखनके कोरोना महामारीसँ आम आदमीमे स्वस्फुर्त स्वास्थ्य सचेतना आएल छै । हात धोब परत, साफ खाय परत वला बात संस्कारके रुपमे विकसित भरहल अछि ।

४. स्थिरता

अखनके स्वास्थ्य संकट संगे आबवला सम्भावित खाद्य संकटके समयमे खाद्य सुरक्षाके सुनिश्चितता कर आर्थिक, राजनीतिक आ वातावरणिय कारणसँ आपुर्तिमे असर परके नै चाही ।

निष्कर्ष

अखने सरकार खाद्य सुरक्षाके सम्बन्धमे पर्याप्त ध्यान नै देलक त, भविष्यमे कुपोषण होबके सम्भावना प्रबल छै । लकडाउन दू तीन महिना आरो बढ्त त उत्पादनमे कमी एतै । अई सँ नेपालके स्वास्थ्य क्षेत्रमे बड्का असर पारतै । कुपोषण भेनाइ कहके मतलब देशके बड्का सकृय जनशक्तिमे ह्रास एनाई छै ।

सही
सूचना

प्रदेश स्तरमे अखनके कोभिड - १९ संक्रमितके अवस्था

नेपालमे कोभिड - १९ सँ संक्रमितके प्रादेशिक अवस्था

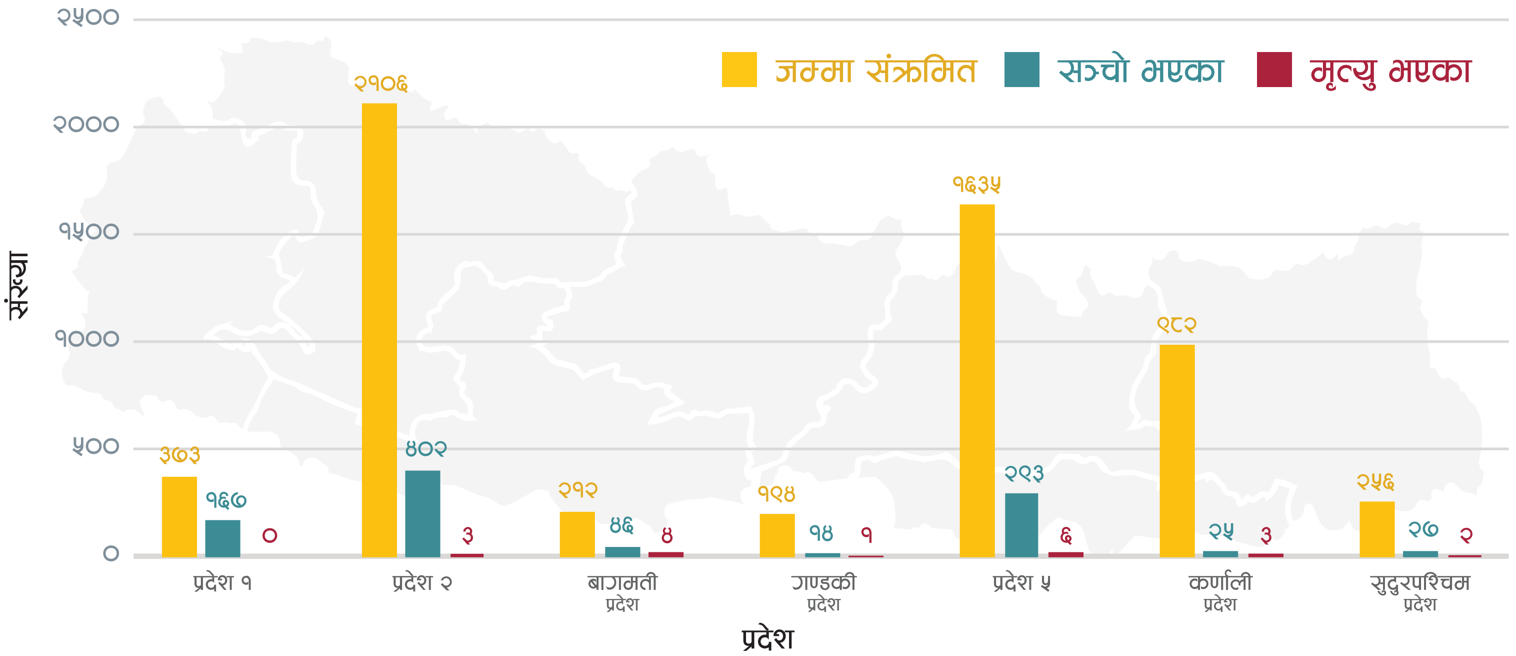

उपरका ग्राफसँ अलग अलग प्रदेशमे कोभिड - १९ संक्रमितके संख्या देखावैत छै । समग्रमे प्रदेश नं. २ आ प्रदेश नं. ५ के संक्रमितके संख्या जम्मा संख्याके ६४% छै । संक्रमित होबके अनुपातमे निक होबवलाके संख्या प्रदेश नं. १ मे सब सँ बेसी आ कर्णाली प्रदेशमे सब सँ कम छै । कोभिड - १९ के कारण मृत्यु होबवलाके संख्या सब सँ बेसी प्रदेश नं. ५ मे छै । ई तथ्यांकसभ सरकारद्वारा लकडाउनके ढिला करके आधारके रुपमे लल सकैत छी ।

स्रोत: HEOC, MoHP, SitRep

DISCLAIMER

एहि अंकमे समेटलगेल हल्ला, सवाल तथा सूचनासभ, बहुतरास संस्था तथा आदमी, नेपाल सरकार स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय आ विश्व स्वास्थ्य संगठनके वेब पेज, सामाजिक सञ्जाल, ७ टा प्रदेशमे रहल कम्युनिटी फ्रन्टलाईनर्स (समुदायमे आगु आबिक काज करवलासभ) आ सिभिक एक्सन टिम (नागरिक कार्य समूह) द्वारा अहि मई महिना भितर २००० सँ बेसी आदमीसंगेके बातचितसँ संकलन कएलगेल अछि । विषयके महत्व, सान्दर्भिकता आ तीव्रताके ध्यान दलक हल्ला, सवाल तथा जिज्ञासासभ चयन कएलगेल अछि । अई अंकमे समेटलगेल जानकारी बुलेटिन प्रकाशित भेल मितितक सत्य अछि ।

Coronavirus CivActs Campaign is brought to you by **Accountability Lab Nepal**.

accountabilitylab communities

@CivicActionTeams @civacts @CivActs

CivActs | Email: civactsnp@accountabilitylab.org | Phone: 9851203219